

Smedja från Daniel Persgården i Saxdalen, nu Grangärde hembygdsgård Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, juli 2011

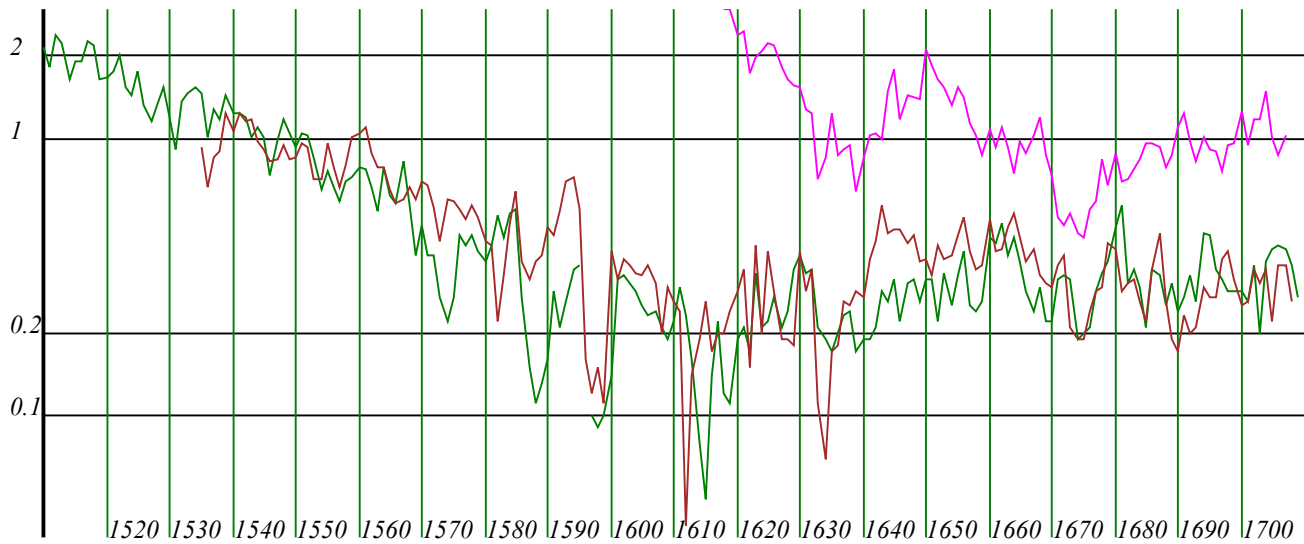
Den 13 juli 2011 tog jag med tillväxtborr tre prov för dendrokronologisk datering i smedjan från Daniel Persgården i norra Saxdalen (Saxenvägen 53, i hagen väster om gården stod smedjan, alltså ungefär här: [60.15528, 14.97028](#) (WGS 84)), nu på Grangärde hembygdsgård, [60.21953, 14.96933](#) (WGS 84). Proven togs ur stockarna A4a, A5a och A6a, alltså till höger om dörren. Att döma av stockarnas utseende är smedjan inte byggd av enhetligt virke, och kan ha haft ett annat utseende tidigare. Om det är så, ser åtminstone de båda första av de tre undersökta stockarna ut att tillhöra det äldre timret. Alla prover hade vankant och är fällda under vintersäsong, och yttersta ring kunde dateras till 1709, 1708 respektive 1707. De två första proven är mycket tätvuxna och då 1709 års ring saknas i ganska många tallar i regionen, så kan det kanske inte uteslutas att dessa båda kan vara samtida ändå. Det finns också en tendens till blånad i provet daterat till 1708, som också skulle kunna förklara tidsskillnaden. Dessa båda stockar kan vara hämtade från samma bestånd. Det tredje provet är emellertid betydligt mer frodvuxet än de båda första, och saknar blånadstendens, men har ändå yttersta ring från 1707, vilket förefaller mig mer svårbegripligt. Denna stock tycks dock ha urtag, som saknar fortsättning i de andra stockarna, vilket kan indikera att den haft någon annan användning innan den blev en del av smedjan. Vi kan endast konstatera att smedjan åtminstone delvis är byggd av timmer av blandat ursprung, som fällts före sommaren 1710.

Smedjan, vars första version torde ha byggts ca 1710.

Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Mätdata (ringbredder)

GRHG 1 Smedja fr Saxdalen, Grangärde hembygdsgrård PISY
GRHG 2 Sweden Pinus sylvestris 200 6009N1458E 1510 1709
GRHG 3 T.Axelsson
GRHG #### Current location: 60°13'10.3"N, 14°58'9.6"E

— GRHG2a, 1618–1707, A6a, vk
— GRHG1a, 1535–1708, A5a, vk
— GRHG0a, 1510–1709, A4a, vk